

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา
จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อและนามสกุล นางพัทธยา ชุมสงคราม

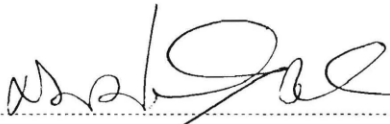
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

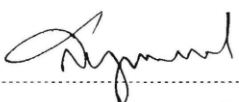
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์สุมนทิพย์ บุญสมบัติ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สุพิมพ์ ศรีพันธุ์วรสกุล

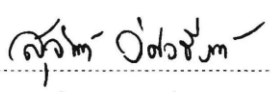
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมประสงค์ น่วมบุญถือ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุมนทิพย์ บุญสมบัติ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุพิมพ์ ศรีพันธุ์วรสกุล)

.....ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกันทรลักษ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ
ผู้วิจัย นางพัทธยา ชุมสงคราม รหัสนักศึกษา 2522101985 **ปริญญา** ศึกษาสาตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์สุนทิพย์ บุญสมบัติ
(2) รองศาสตราจารย์ ดร. สุพิมพ์ ศรีพันชั่วรสกุล ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างชุดการสอนเรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกันทรลักษ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากร ธรรมชาติในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 50 คน ใน 1 ห้องเรียนของโรงเรียนกันทรลักษ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ในปีการศึกษา 2554 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการสอนเรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย จำนวน 6 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อชุดการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกันทรลักษ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย มีความคิดเห็นว่าชุดการสอนมีคุณภาพในระดับมาก

คำสำคัญ ชุดการสอน วิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติ มัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using an Instructional Package on the Topic of Natural Resource Crisis in Thailand for Mathayom Suksa IV Students at Kantharalak Wittaya School in Si Sa Ket Province

Researcher: Mrs. Pattaya Chumsongkram; **ID:** 2522101985; **Degree:** Master of Education (Curriculum and Instruction);

Thesis advisors: (1) Sumonthip Boonsombuti, Associate Professor;

(2) Dr. Supim Sripunvoraskul, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The purposes of this research were (1) to construct an instructional package on the topic of Natural Resource Crisis in Thailand for Mathayom Suksa IV students at Kantharalak Wittaya School in Si Sa Ket province based on the 80/80 efficiency criterion; (2) to compare students' learning achievements before and after learning with the use of the instructional package on the topic of Natural Resource Crisis in Thailand; and (3) to study opinions of the students toward the instructional package on the topic of Natural Resource Crisis in Thailand.

The research sample consisted of 50 Mathayom Suksa IV students in an intact classroom of Kantharalak Wittaya School in Si Sa Ket province in the 2011 academic year, obtained by cluster sampling. The employed research instruments were an instructional package on the topic of Natural Resource Crisis in Thailand comprising six learning units, a learning achievement test, and a questionnaire on student's opinions toward the instructional package on the topic of Natural Resource Crisis in Thailand. Statistics for data analysis were the E_1/E_2 efficiency criterion, mean, standard deviation, and t-test.

Research findings were that (1) efficiency of the developed instructional package on the topic of Natural Resource Crisis in Thailand for Mathayom Suksa IV students at Kantharalak Wittaya School in Si Sa Ket province was higher than the set 80/80 efficiency criterion; (2) the post-learning mean score of the students who learned from the instructional package on the topic of Natural Resource Crisis in Thailand was significantly higher than their pre-learning counterpart at the .01 level; and (3) students who learned from the instructional package on the topic of Natural Resource Crisis in Thailand had opinions that quality of the instructional package was at the high level.

Keywords: Instructional package, Natural Resource Crisis , Secondary education

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากคณาจารย์สาขาศึกษาศาสตร์ แขนงหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน และด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์สุมนทิพย์ บุญสมบัติ รองศาสตราจารย์ ดร.สิริรัตน์ วิภาสศิลป์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล และประธานกรรมการสอบรองศาสตราจารย์สมประสงค์ น่วมบุญลือ ที่ท่านได้ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง อีกทั้งยังกรุณาส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ และให้กำลังใจอย่างใกล้ชิดเสมอมาตั้งแต่เริ่มค้นคว้าวิจัยจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุปิยา ทาปทา ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน สังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ดร.เกริกไกร แก้วล้วน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูษิต ฉัตรวิริยางค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานันท์ ทาปทา ผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และอาจารย์สุทธิชัย คงโท อาจารย์ 3 ระดับ 9 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน สังคมศึกษา โรงเรียนวิจิตรพิทยภา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องในบางเรื่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีคุณภาพถูกต้องสมบูรณ์ทั้งเนื้อหา แบบทดสอบ และสื่อประกอบการสอน

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะครูโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยาที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งนักเรียนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และท้ายที่สุดขอขอบพระคุณทุกๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอบแต่บิดามารดาตลอดจนผู้มีพระคุณ เพื่อนร่วมวิชาชีพทุกท่าน

พัทธยา ชุมสงคราม

ตุลาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	7
หลักสูตรสถานศึกษา	16
เอกสารที่เกี่ยวกับชุดการสอน	22
เอกสารที่เกี่ยวกับความคิดเห็น	33
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
งานวิจัยในประเทศ	42
งานวิจัยต่างประเทศ	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ประสิทธิภาพของชุดการสอน.....	62
ประสิทธิภาพของชุดการสอน.....	65
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน.....	66
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	68
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	76
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	83
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	84
ข คู่มือการใช้ชุดการสอน.....	86
ค - แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	442
- วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการสอน.....	452
- วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	465
- แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน.....	470
- แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	473
- หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	478
ประวัติผู้วิจัย.....	484

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ส 5.1.....	14
ตารางที่ 2.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ส 5.2.....	15
ตารางที่ 2.3 โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษา.....	17
ตารางที่ 2.4 โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	18
ตารางที่ 2.5 โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษาพื้นฐานภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	20
ตารางที่ 3.1 ผลการทดลองใช้ชุดการสอน ครั้งที่ 1.....	48
ตารางที่ 3.2 ผลการทดลองใช้ชุดการสอน ครั้งที่ 2.....	49
ตารางที่ 3.3 ผลการทดลองใช้ชุดการสอน ครั้งที่ 3.....	50
ตารางที่ 3.4 การวิเคราะห์หลักสูตร ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหากับพฤติกรรม ด้านพุทธิพิสัยที่ต้องการวัด.....	50
ตารางที่ 3.5 การวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และจำนวนข้อสอบ.....	51
ตารางที่ 3.6 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน.....	58
ตารางที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ย ของแบบทดสอบก่อนเรียนแบบทดสอบย่อยและ แบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	63
ตารางที่ 4.2 ผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน.....	63
ตารางที่ 4.3 ประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในประเทศไทย.....	65
ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในประเทศไทย.....	65
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน ด้วยชุดการสอนเรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย.....	66

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1	แผนผังแบบจำลองระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา.....	26